

פרשת האזינו

כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלוקינו (לב, ג)

פירש"י כשאקרא ואזכיר שם ה' אתם הבו גודל לאלוקינו וברכו שמו, מכאן אמרו שעונין ברוך שם כבוד מלכותו אחר ברכה שבמקדש. וכבר תמהו כיון שמשה בגבולין היה כיצד הזכיר שם המפורש.

אמנם נראה דדין אמירת שם המפורש לאו במקום המקדש תלי, אלא במקום גילוי שכינה. וראיה לזה מדברי תוס' (סוטה לח, א ד"ה הרי) ושם הביאו דברי הספרי דבכל מקום אשר אני נגלה שם תהא מזכיר את שמי, והיינו בית הבחירה. וכתבו תוס' 'ונראה דמזה הטעם נמנעו כהנים לברך בשם המיוחד משמת שמעון הצדיק כדאמרי (יומא דף לט, ב) לפי שלא זכו שוב לגילוי שכינה'. ומבואר מדבריהם דהא דילפינן דבמקדש אומר השם ככתבו, אי"ז דין מיוחד במקדש אלא מחמת דשם נגלית שכינה, ולפ"ז עולה דבכל מקום שתהא בו גילוי שכינה אף חוץ למקדש, יאמר בו דין אמירת השם ככתבו.

והנה מטין משמיה דהגר"ח מאי דכתיב אצל משה (במדבר יב, ז) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא. וביאר הגר"ח דכל הנביאים מלבד דברי הנבואה שנתבאו היו שאר דבריהם דברים בעלמא, אבל משה רבינו כל דבוריו היו בגדר נבואה. והנה בנבואת משה נאמר שהיתה במעלה משאר הנביאים ששכינה מדברת מגרונו. ולפ"ז נראה דבכל מקום שהיה משה מדבר הרי הוא מקום של גלוי שכינה, ולפיכך היה משה מזכיר בכל מקום שם המפורש והיה חיוב ענית בשכמל"ו מפני הזכרת שם במקום גלוי שכינה. (אמנם יעוין ברש"י ברכות כא, א שכתב דאף כשמשה היה מברך היו עונין אחריו אמן ולא בשכמל"ו וצ"ע).

מקור: רינת יצחק